

Załącznik do
Uchwały Nr XX/90/08
Rady Powiatu w Wąbrzeźnie
z dnia 29 września 2008r.

Powiatowy Program Aktywności Lokalnej na lata 2008 – 2013

Wąbrzeźno, wrzesień 2008

Spis treści

Wstęp

Rozdział 1. Nawiązanie do dokumentów strategicznych

Rozdział 2. Cel ogólny programu

Rozdział 3. Cele szczegółowe programu

Rozdział 4. Kierunki działań

Rozdział 5. Założenia programu

Rozdział 6. Odbiorcy programu

Rozdział 7. Metody pracy wykorzystywane do realizacji programu

Rozdział 8. Przewidywane efekty

Rozdział 9. Realizatorzy

Rozdział 10. Finansowanie programu

Rozdział 11. Monitoring i ewaluacja programu

Wstęp

Powiatowy Program Aktywności Lokalnej określa kierunki działań w zakresie aktywizacji lokalnej mieszkańców Powiatu Wąbrzeskiego, mające na celu wzmocnienie podmiotowości obywateli powiatu oraz ich wspólnot.

Praca na rzecz społeczności lokalnej polega na aktywnym angażowaniu ludzi w sprawy dotyczące ich życia i skupia się na relacji pomiędzy indywidualnymi osobami, a grupami i instytucjami kształtującymi ich codzienne doświadczenia.

Jest to proces polegający na rozwoju, będący doświadczeniem zarówno zbiorowym, jak i indywidualnym. Proces bazujący na przekonaniu o równości i partnerstwie między wszystkimi zaangażowanymi stronami i mający umożliwić dzielenie się umiejętnościami, świadomością, wiedzą o doświadczeniach w celu doprowadzenia do zmiany. Zmiana tylko wtedy przyniesie wymierny efekt, gdy społeczność będzie aktywna w 5 wymiarach. Społeczność będzie współpracująca, solidarna, aktywna, otwarta i ucząca się oraz zrównoważona.

Celem jest praca z grupami znajdującymi się w niekorzystnym położeniu osób wykluczonych społecznie.

Powiatowy Program Aktywności Lokalnej na lata 2008-2013 jest dokumentem służącym kształtowaniu warunków sprzyjających powstawaniu więzi społecznych na terenie Powiatu Wąbrzeskiego.

Rozdział 1

Nawiązanie do dokumentów strategicznych

1. Powiatowy Program Aktywności Lokalnej na lata 2008-2013 jest dokumentem wynikającym i kompatybilnym z:
  - 1) Ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej - w art. 3, ust.2 Ustawa mówi, iż zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracja ze środowiskiem;
  - 2) Narodową Strategią Integracji Społecznej dla Polski – celem Strategii jest wspieranie integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale marginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez zachęcanie wszystkich obywateli do społecznej odpowiedzialności i aktywnego zaangażowania w walce przeciw społecznemu wykluczeniu oraz promowanie i motywowanie do działania przez same osoby zagrożone wykluczeniem lub wykluczone, a także promowanie i motywowanie do pracy społecznej na rzecz integracji swego środowiska, pomocy osobom zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz samopomocy;
  - 3) Strategią Polityki Społecznej na lata 2007-2013 Ministerstwa Polityki Społecznej - celami rządu jest zbudowanie zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych, oprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz wsparcia grup zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli poprzez kształtowanie świadomości obywatelskiej, promocję działań prospołecznych, wspieranie inicjatyw lokalnych, aktywizację wspólnot na rzecz uczestnictwa w życiu publicznym i wspieranie samopomocowych form rozwiązywania problemów społecznych;
  - 4) Strategią Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na lata 2007-2013 Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej - na podstawie Strategii prowadzona będzie polityka rozwoju w zakresie rozwoju zachowań prospołecznych wspólnot lokalnych oraz budowy i umacniania struktur społeczeństwa obywatelskiego poprzez wspieranie inicjatyw lokalnych jako form skutecznego rozwiązywania problemów lokalnych,

aktywizacja wspólnot na rzecz uczestnictwa w życiu publicznym, wpieranie samopomocowych form rozwiązywania problemów społecznych, wspieraniu rozwoju lokalnych inicjatyw w zakresie tworzenia ośrodków aktywizacji społeczno-kulturalnej, wspieranie zdań mających na celu zwiększenie zaangażowania mieszkańców w rozwiązywanie konkretnych problemów społecznych, wspieranie inicjatywy sprzyjających wzmocnieniu więzi społecznych i lokalnej solidarności społecznej;

- 5) Program Operacyjny Kapitał Ludzki - ważnym narzędziem w instrumentach integracyjnych na rzecz integracji lokalnej jest projekt Centów Aktywności Lokalnej wspierający aktywizację społeczną.
- 6) Krajowy Program „Zabezpieczenie społeczne i integracja społeczna na lata 2006-2008 - wprowadzenie nowego narzędzia pracy socjalnej pod nazwą „Program aktywności lokalnej” adresowanego do osób w ramach konkretnego środowiska lokalnego;
- 7) Projekt ustawy „O zasadach prowadzenia polityki społecznej” - nowym narzędziem aktywnej integracji będzie program aktywności lokalnej wzorowany na metodzie CAL skierowany do grupy ludzi w ramach konkretnego środowiska lokalnego;
- 8) Strategia rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego Program Strategiczny dla Pomocy Społecznej „Stymulowanie rozwoju pomocy społecznej w Województwie Kujawsko-Pomorskim – perspektywa środowiskowa i instytucjonalna” do 2010 roku - jednym z podstawowych celów pomocy społecznej jest doprowadzenie osób i rodzin do ich życiowego usamodzielnienia. Osiągnięcie tego celu wymaga współpracy i zaangażowaniu w ten proces zarówno samych zainteresowanych jak też instytucji i przedstawicieli władz lokalnych, dzięki czemu podejmowane działania będą spójne i możliwie optymalne;
- 9) Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Wąbrzeskim 2003-2013 - doprowadzenie osób i rodzin do ich życiowego usamodzielnienia możliwe jest dzięki zaangażowaniu się w ten proces samych zainteresowanych, jak i władz rządowych, samorządowych i pozarządowych. Należy tworzyć ku temu przyjazne warunki z partnerami rynku pracy i samorządami. Zasadnym jest pobudzenie zasobów tkwiących w potencjale ludzkim.

Rozdział 2

Cel ogólny programu

Celem Powiatowego Programu Aktywności Lokalnej jest rozwój społeczny poprzez aktywizowanie społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i tym samym przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Rozdział 3

Cele szczegółowe programu

1. Stworzenie warunków dla powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej.
2. Wsparcie postaw obywatelskich poprzez zwiększenie kompetencji społecznych, promocję działań prospołecznych, dostęp do informacji o uprawnieniach oraz edukację.
3. Poprawa jakości życia poprzez zaspokajanie potrzeb społecznych.
4. Integracja społeczna.
5. Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznie i ich otoczenia.
6. Poprawa funkcjonowania osób wykluczonych w społeczeństwie.

Rozdział 4

Kierunki działań

Cele programu realizowane będą poprzez podejmowanie następujących działań:

- 1) promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących o charakterze edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym;
- 2) promowanie i wspieranie projektów realizowanych w partnerstwie;
- 3) współdziałanie instytucji samorządowych z instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością;
- 4) wspieranie organizacyjne oraz finansowe lokalnych inicjatyw;

- 5) wspieranie lokalnych liderów;
- 6) umożliwienie dostępu do informacji i konsultacji;
- 7) organizowanie i wspieranie rozwoju edukacji społecznej i obywatelskiej, wolontariatu, grup samopomocowych, edukacyjnych i innych;
- 8) organizowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych;
- 9) tworzenie partnerstw i promowanie pracy w partnerstwie;
- 10) poszukiwanie alternatywnych środków na finansowanie lokalnych inicjatyw z innych źródeł niż dochody własne Powiatu Wąbrzeskiego;
- 11) inne wynikające z aktualnych potrzeb i zgodne z celami programu.

Rozdział 5

Założenia programu

1. Otwartość instytucji publicznych na potrzeby środowiska lokalnego.
2. Współpraca instytucji i służb społecznych.
3. Angażowanie lokalnej społeczności w realizacji celów i kierunków działań.
4. Kierowanie działań w pierwszej kolejności do osób i grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
5. Partnerstwo lokalne oraz zadaniowe w realizacji projektów z programu operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Rozdział 6

Odbiorcy programu

Program jest skierowany do:

- 1) członków danej społeczności;
- 2) osób z konkretnego środowiska;
- 3) grup społecznych;
- 4) osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia.

Rozdział 7

Metody pracy wykorzystywane do realizacji programu

W ramach programu przewiduje się zastosowanie:

- 1) *środowiskowej pracy socjalnej* – działania realizowane przez pracownika socjalnego, mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi;
- 2) *instrumentów aktywnej integracji* – szereg instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, o których mowa w Zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnych Ośrodkach Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego kapitał Ludzki 2007-2013;
- 3) *działań o charakterze środowiskowym* – inicjatywy integrujące obejmujące m.in. badania, opracowania, analizy, edukację społeczną i obywatelską, spotkania konsultacje, debaty, organizowanie i inspirowanie do udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

Rozdział 8

Przewidywane efekty

1. Integracja społeczności lokalnej i grup społecznych.
2. Zdiagnozowanie potrzeb i problemów oraz planowanie i realizowanie zadań w odpowiedzi na realne potrzeby.
3. Skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystywanie istniejących zasobów.
4. Podwyższenie jakości realizowanych działań środowiskowych oraz inicjowanie nowych form i metod pracy.
5. Stworzenie płaszczyzny sprzyjającej angażowaniu się w życie lokalnej społeczności.

6. Wzrost poczucia przynależności do danej społeczności i odpowiedzialności za procesy w niej zachodzące.
7. Wzrost zaangażowania instytucji oraz organizacji pozarządowych w zakresie podejmowania działań środowiskowych.
8. Powstanie lokalnych grup działania oraz nowych organizacji pozarządowych.
9. Realizacja projektów innowacyjnych i współorganizowanych przez lokalne społeczności.
10. Stały monitoring potrzeb środowiska lokalnego.
11. Aktywizacja osób wykluczonych.
12. Poprawa funkcjonowania osób wykluczonych w społeczeństwie.

Rozdział 9

Realizatorzy

Realizatorami zadań programu są;

- 1) Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie;
- 2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie;
- 3) pozostałe jednostki organizacyjne i pomocnicze Powiatu Wąbrzeskiego;
- 4) lokalne organizacje pozarządowe.

Rozdział 10

Finansowanie programu

Realizacja zadań programu może być finansowana z:

- 1) środków własnych budżetu samorządu terytorialnego;
- 2) ze źródeł zewnętrznych w ramach dotacji Unii Europejskiej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013;
- 3) dotacji;
- 4) budżetu państwa;
- 5) innych źródeł prywatnych;
- 6) innych źródeł zewnętrznych.

Rozdział 11

Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja będą prowadzone na bieżąco przez realizatorów programu. Celem będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych. Realizatorzy będą przedkładać Radzie Powiatu w Wąbrzeźnie sprawozdania z realizacji projektów w ramach Powiatowego Programu Aktywności Lokalnej jeden raz w roku.

Na koniec okresu programowania zostanie dokonane podsumowanie i ocena efektywności Powiatowego Programu Aktywności Lokalnej w postaci raportu końcowego opracowanego przez zespół realizatorów programu.

Przewodniczący Rady

Adam Puchata